

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:

2022-15/CBK

s.remissvar@regeringskansliet.se,
karin.m.gustavsson@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

S2022/00193

2022-02-09

Remissvar

Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom, daterad den 13 januari 2022.

I den remitterade promemorian, vilken utarbetats av en arbetsgrupp i Socialdepartementet, föreslås ändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskedeförsäkring och statligt personskadeskydd (FASP). Förslagen syftar till att utvidga arbetsskadeskyddet vid virussjukdomen covid-19 och andra sjukdomar som klassats som samhällsfarliga enligt smittskyddslagen (dvs. även ebola, SARS och smittkoppor), genom att dessa sjukdomar ska omfattas av arbetsskedeförsäkringen utan begränsning till arbetsuppgifter eller arbetsplatser. Därutöver föreslås att covid-19 (och SARS) ska tas bort från bilagan till FASP, vilken listar de smittsamma sjukdomar som omfattas av arbetsskedeförsäkringen. För det fall att covid-19 (eller SARS) i framtiden inte längre ska klassificeras som samhällsfarlig sjukdom, innebär förslaget att sjukdomen inte omfattas av arbetsskedeförsäkringen om inte covid-19 (eller SARS) återigen listas i bilagan till FASP. Förslagen föreslås träda i kraft den 31 mars 2022 och tillämpas retroaktivt på skada som inträffat före ikraftträdandet.

I FASP anges vilka smittsamma sjukdomar som omfattas av arbetsskedeförsäkringen. Enligt gällande regelverk omfattas smitta med covid-19 av arbetsskedeförsäkringen och kan utgöra arbetsskada för särskilt exponerade yrkesgrupper och anställda som arbetar med att behandla, vårda eller omhänderta smittad person eller som hanterar smittförande djur eller material, då covid-19 den 25 april 2020 upptagits i bilaga till FASP. Den allmänna arbetsskedeförsäkringen syftar till att lämna arbetsskadeersättning när en smittsam sjukdom, såsom covid-19, innebär efterföljande konsekvenser med kvarstående besvär eller men för särskilt exponerade yrkesgrupper. Förkylningssjukdomar och andra liknande infektionssjukdomar med övergående besvär har hittills inte ansetts vara arbetsskador, då dessa virussjukdomar drabbar individen i det dagliga livet oavsett om denne förvärvsarbetar eller inte.

Svenskt Näringsliv anser att arbetsskadeskyddet vid smittsamma sjukdomar bör uppfylla högt ställda krav på förutsebarhet, rättssäkerhet och administrativ effektivitet. De remitterade förslagen har långtgående konsekvenser kring den försäkrades möjligheter att få covid-19 bedömd och reglerad som arbetsskada, vilka inte utretts eller konsekvensbeskrivits i promemorian. Det gäller exempelvis frågan om de situationer kollektivavtalad arbetsskedeförsäkring självständigt kan pröva arbetsskada vid covid-19, utan att invänta Försäkringskassans

beslut om arbetsskada föreligger eller inte. Hittills under coronapandemin har Afa försäkring utifrån kollektivavtal om arbetsskadeförsäkring självständigt prövat och reglerat smitta med covid-19 i en stor mängd ärenden. Föreliggande förslag innebär sannolikt att anmäld arbetsskada om covid-19 inte i samma utsträckning kommer att kunna prövas självständigt av Afa försäkring. Förslagen innebär även att de försäkrade primärt kommer få sin arbetsskada prövad av Försäkringskassan och först efter att han eller hon visat att förmågan att skaffa inkomst är nedsatt under minst ett år framåt i tiden. Svenskt Näringsliv anser att det är en brist att promemorian inte utrett dessa konsekvenser, då de innebär rättsosäkerhet och motverkar syftet med förslaget.

Enligt de remitterade förslagen ska covid-19 som samhällsfarlig sjukdom omfattas av arbetsskadeförsäkringen utan begränsning till vissa yrkesgrupper eller arbetsuppgifter och med full retroaktivitet. Mot bakgrund av det fram till och med december 2021 har rapporterats in drygt 1,2 miljoner smittade med covid-19, samtidigt som det saknas kunskap om hur många av dessa som kan ha blivit smittade i sitt arbete, riskerar förslagen innebära ett mycket stort antal ansökningar arbetsskadeersättning. Huruvida det kommer att kunna påvisas att smittan ådragits i arbetet är högst osäkert, då covid-19 nått allmän spridning i samhället och viruset klassats som en pandemi.

I promemorian berörs inte förslagen i relation till arbetsskadeförsäkringens bevisregel och dess tillämpning. Mot bakgrund av att covid-19 nådde allmän spridning i samhället våren 2020, samtidigt som provtagning och smittspårning ännu inte är fullt fungerande vid misstänkt smitta med covid-19, föreligger svårigheter att visa arbetsskada. Dessa förhållanden försvårar i sin tur exponeringsutredning och sambandsbedömning vid Försäkringskassans skadereglering. Svenskt Näringsliv befarar därför att Försäkringskassan i brist på intyg och andra underlag som kan styrka skada, i sin handläggning i betydande omfattning kommer nödgas efterfråga uppgifter av arbetsgivare. Detta kommer innebära omfattande administration och uppgiftslämnarbörda för företagen lång tid efter skadetillfället. Svenskt Näringsliv menar att det är en brist att inte heller dessa frågor utretts eller konsekvensbeskrivits i promemorian.

Arbetsgivare är skyldig att anmäla arbetsskada till Försäkringskassan, det gäller olycksfall arbetssjukdom, färdolycksfall och smittsam sjukdom. Anmälningsskyldighet gäller då medarbetare fått en skada på grund av att hon eller han har smittats av covid-19 i sitt arbete och fått sjukdomen covid-19. Av promemorian framgår varken hur arbetsgivares anmälningsskyldighet avseende arbetsskada vid smitta med covid-19 påverkas av förslagen om utvidgat arbetsskadeskydd eller om anmälningsskyldighet ska gälla med full retroaktivitet.

I promemorian har inte beaktats arbetsgivarnas kostnader och faktiska förutsättningar att leva upp till de krav som förslagen kan komma att innebära. Inte heller har tillförlitligheten i och förutsättningarna för anmälan och uppgiftslämnande beaktats. Svenskt Näringsliv konstaterar att dessa frågor inte utretts eller konsekvensbeskrivits i den remitterade promemorian, trots att förslagen kan komma att innebära orimlig och oförutsebar administration och uppgiftslämnarbörda för arbetsgivare.

Svenskt Näringsliv konstaterar sammanfattningsvis att förslagen i den remitterade promemorian inte är utredda och att en grundlig konsekvensanalys måste göras. Svenskt Näringsliv avstyrker därför förslagen och anser att arbetsskadeskyddet vid smitta av samhällsfarlig sjukdom bör utredas grundligt inom ramen för den nyligen tillsatta Arbetsskadeutredningen (S2021:11).

SVENSKT NÄRINGSLIV

Mattias Dahl

